

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Иванка Николаева Шивачева-Пинеда,
Педагогически факултет, Тракийски университет – Стара Загора

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ в област на висше образование 1. „Педагогически науки“, професионално направление 1.2. „Педагогика“ в докторска програма „Теория на възпитанието и дидактика“

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед 3514/19.09.2025 г. на Ректора на ТрУ

Автор на дисертационния труд: **Пламен Петров Бъндев**

Тема на дисертационния труд: **Педагогически модели на обучение при изучаване на първи и втори чужд език в системата на средното образование**

Научен ръководител: доц. д-р Златка Димитрова Желязкова

Форма на обучение: редовна

Представените документи и материали отговарят на изискванията на Правилника за развитието на академичния състав в Тракийски университет – Стара Загора.

1. Данни за докторанта

От документацията по процедурата се установява, че докторантът Пламен Петров Бъндев е роден 16.08.1966 г. Притежава изключително сериозна филологическа квалификация (български, английски, немски), получена в ПУ „Паисий Хилендарски“:

- 1994 г. – Българска Филология, ОКС магистър;
- 2001 г. – Английска Филология, ОКС бакалавър;
- 2003 г. – Английска Филология, ОКС магистър;
- 2017 г. – Български и Немски език, ОКС бакалавър;
- 2019 г. – Семестриално завършил магистърска програма *Теория и практика на чуждоезиковото обучение – Немски език.*

През 2022 г. получава професионална квалификация *Учител по История.*

От 1194 г. Пламен Бъндев работи като учител по Български език и литература, Немски език и Английски език в различни училища в гр. Пловдив и в гр. София. Лектор е по Английски език в ПУ „Паисий Хилендарски“.

2. Данни за докторантурата

От 2022 г. Пл. Бъндев е редовен докторант в Тракийски университет, Педагогически факултет, записан към катедра „Педагогически и социални науки“ със Заповед № 752/23.02.2022 г. на Ректора на Тракийския университет – Ст. Загора. Със заповед № 1701/29.04.2025 г. е отчислен с право на защита. Дисертационният труд е обсъден в катедра „Педагогически и социални науки“ на Педагогическия факултет при Тракийския университет и е насочен за защита на заседание на катедрения съвет,

проведено на 10.09.2025 г. (протокол № 10). Констатацията ми е, че са спазени изискванията на Закона за РАСРБ и Правилника за неговото приложение.

3. Характеристика на дисертацията

Обща характеристика на дисертационния труд

Предложеният дисертационен труд е в общ **обем 155 страници, от които 11 страници приложения**. Посочени са 116 използвани източника, от които 49 (в т.ч. 7 нормативни документи) на кирилица, 49 на латиница (в т.ч. 1 нормативен документ) и 18 интернет ресурси.

Структурата на дисертационния труд изпълнява изискванията на чл. 45 (2) от Правилника за развитие на академичния състав в Тракийски университет – Стара Загора. Тя включва увод, три глави, изводи и заключение, приноси, публикации по темата, използвани източници и 5 приложения.

Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем в научно и научно-приложно отношение

Дисертационният труд откликва на актуалните потребности на нашето общество и образование. Мотивиран е от характеристиките на съвременното – глобализация, информатизация, мобилността на хората и изискванията на пазара на труда. Пресечна точка на тези параметри на 21 век се търси в предложената разработка. Изхождайки, че днес свободното владение на чужди езици е богатство и в същото време жизнено необходимо за качеството на живот и професионалната реализация и развитие, докторантът е потърсил и разработил модели на обучение по втори чужд (немски) език (след първи английски) в системата на средното образование за осигуряване на съответната ключова компетентност. Темата е оригинална, претенциозна и задава очаквания за ценни теоретични и практико-приложни приноси.

В увода (3 страници) се обосновава актуалността на чуждоезиковото обучение, образователните реалности в тази сфера и ролята на Общата европейска езикова рамка, потребността от нови ефективни дидактически модели и възможностите на компетентностния и дейностния подход (активиране на ученето) за реализиране на тези цели. Формулирани са мотиви за избор на дисертационната тема. Заявено е разработване на *компетентностно ориентиран дидактически модел (КОДМ) за комуникативно ориентирано обучение в условията на дейностния подход*.

Степен на познаване на състоянието на проблема и творческа интерпретация на научната литература

Съдържанието на Първа глава (63 стр.) е разнопосочно. Тази глава е конструирана в 9 раздела. В първи раздел е направен кратък *исторически преглед на обучението по чужд език*, включващ периодизация и синтезирано представяне на основни методи. Като изходна платформа на дисертационното изследване може да се разглежда втори раздел относно *аспектите на чуждоезиковото обучение у нас*. Първи акцент в него е *ранното чуждоезиково обучение*, представено чрез нормативни документи и позиции на редица автори относно тенденции, цели, ролята на детската литература и съвременните технологии. Отделено е и внимание на *избора на немски като първи чужд език*. Констатира се несъответствие на съдържание и наименование –

позоваванията и цитатите касаят *избора на немски като чужд език*, а не *избора на немски като първи чужд език*. Втори акцент в раздела е *чуждоезиковото обучение в основната и средна образователна степен*, представено чрез елементи на учебния план. Може да се обобщи, че в този раздел са налице значителни отклонения от дисертационната тема (първи подраздел и частта за чуждоезиковото обучение в основната образователна степен от втори подраздел). Трети раздел *роля на първия чужд език (английски) в обучението по втори чужд език (немски)* е ключов за дисертационната тема. Пояснени са понятията *втори* и *чужд език* чрез позовавания и цитати. В обхвата на този раздел са *предимства, недостатъци, специфики, роля на граматиката, трансфер и интерференция*, като може да се желае по-задълбочено и широко представяне. По-обхватно е анализиран въпросът за *заемки* (подкрепен с иновативни идеи за приложение в чуждоезиковото обучение). За следващите четвърти (твърде пространно са коментирани *частиците в българския и немския език и ролята им в обучението по немски език*) и пети (*литературната дидактика в чуждоезиковото обучение*, която е много общо и фрагментарно обсъдена) раздели са неясни логиката и мотивацията за включването им, и корелацията им с предмета на дисертационното изследване, поради което могат да се приемат като отклонения. Шести раздел е посветен на комуникативната компетентност в чуждоезиковото обучение, като е очертан плавен логически преход към следващия седми раздел – *стратегии в чуждоезиковото обучение*. Стратегиите обаче са коментирани фрагментарно и несистематизирано. В осми раздел са разгледани *педагогически модели за дизайн на учебници в чуждоезиковото обучение*. Девети раздел е посветен на *анализ на нормативни документи относно чуждоезиковото обучение*. Към нормативните документи в чужбина са включени Общата европейска референтна рамка (ОЕРР) (CEFR), стандарти във ФРГ за изучаване на първи чужд език в средното образование (отклонение от темата). За обучението в България са анализирани Законът за предучилищното и училищното образование и подзаконовите актове.

Авторът е положил значителен труд да се запознае задълбочено с научни разработки на редица водещи автори, както с ненаучни такива и нормативни документи, въз основа на които е конструирал съдържанието на Първа глава. Представеното в дисертационния труд проучване на научните разработки и публикации в обсега на темата демонстрира познаване на проблематиката. Въпреки това се открояват сериозни недостатъци:

- наличие на непълнота в структурата, както и отклонения от темата;
- недостатъчна е логическата обвързаност на разделите в първа глава, както и обосноваването на включването на повечето от тях;
- често липсва или трудно се открива логическа връзка при структурирането на отделните абзаци в текста, налице е известна хаотичност на изложението (вмъкнати абзаци, непоследователност и др.);
- текстът трудно може да се определи като научен анализ – недостатъчна пълнота и задълбоченост на анализа на различните аспекти на дисертационната тема;

– незадоволително е извеждането на различни гледни точки, тълкувания, съпоставяне, обобщаване на авторови формулировки, изразяване на собствена позиция на докторанта и т.н.;

– минимално е представителството на авторовия текст в първа глава. По-голямата част от съдържанието е поредица от цитати (често много дълги), по които липсва задълбочен анализ. В някои от разделите (напр. 5, 6 и др.) не се открива собствен текст на докторанта, а са сглобени от цитати и заимствания;

– заимствани изрази от други автори без да се посочва позоваване или цитиране (по данни на лицензирания от МОН антиплагиат софтуер). Заимствани са текстове и от ненаучни източници (дипломни работи, магистърски тези и др.). Подобен факт е несъвместим с дисертационна разработка, особено за филолог с висока квалификация. Това е и една от препоръките от разглеждането в първичното звено, която е само частично отстранена.

Съответствие на дизайна на дисертационното изследване с постигнатите резултати

Дизайнът на дисертационното изследване е описан във Втора глава. Изложението започва с представяне на елементите на концепцията. Добре формулирани са целта, задачите, работната хипотеза, критериите и показателите на изследването. От известно прецизиране се нуждаят обекта и предмета на изследването. Посочени са основните изследователски методи – теоретичен анализ, педагогическо моделиране, педагогически експеримент, дидактическо тестиране, анкетиране, математико-статистически методи. Разработен е инструментариум, съответстващ на планираните методи. Контингентът на изследването е структуриран в 4 групи съответно на четирите етапа – подготвителен, предварителен, основен и заключителен. Разпределен е в 6 училища – в София (2), Пловдив (2), Асеновград (1) и Сопот (1). Структурирането на експерименталната и контролната група не е равнопоставено – и двете групи трябва да включат класове от сходни населени места – столица, голям град, по-малък град. Недостатъчно е описанието на включените класове – интензивност на изучаването на езика, особености на училището и др., които също са фактори за успеваемостта на учениците и предопределя изследователските резултати. Въпреки пространното представяне на етапите на изследването, остават неизяснени съществени въпроси: защо експериментът се провежда в 10-ти клас, след като изучаването на втори чужд език в средното образование започва от 9-ти клас; как се работи в контролната група; кой провежда обучението в рамките на експеримента? Поражда недоумение решението на докторанта да прекрати участието в експеримента на контролна група след предварителния етап. *Формулирането на елементите на концепцията в голяма степен е заимствано (с преформулиране само в края на изразите съобразно конкретния предмет на изследването) от Автореферат и дисертационен труд на Славка Николаева Томова към ПУ „П. Хилендарски“, Биологичен факултет, катедра Ботаника и биологическо образование, 2024 г.* (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://procedures.uni-plovdiv.bg/docs/procedure/2999/2058749386489884107.pdf)

Очертаните дефицити в първа глава отчасти са компенсирани като, за да се обоснове и конструира концептуалната рамка, в изходните позиции на доктората са

коментирани чрез цитати дейностно ориентираният и конструктивисткият подход; Моделът за учене, основан на цикъла на Колб. В представения *Компетентностно ориентираният дидактически модел за обучение по немски като втори чужд език* (КОДМ) не са видими спецификите на изучаване на немски като втори чужд език след английски (включени са само като една от 10-12 задачи в примерните методически разработки на експериментални теми/уроци). В модела не са подчертани иновативните елементи, а в основата си съответства на съвременните дидактически стандарти. Откриват се интересни елементи в задачите от примерните методически разработки на експериментални теми (по една според трите учебни комплекса *Schritte international, Magnet smart u Menschen*). Темата на дисертационното изследване предполага по-пълна разработка на КОДМ, като по всяка тема (лексика и граматика) са подготвени конкретни дидактически материали относно влиянието на английски език при изучаването на немски като втори чужд език (представен е само един работен лист за трите методически разработки).

В Трета глава на дисертационния труд са представени данните от емпиричното изследване. Първи раздел включва резултатите в подготвителния и предварителния етапи на експеримента относно резултатите от обучението в контролната и експерименталната група. Във втори и трети раздели са изведени резултатите от обучението в експерименталната група по трите учебни комплекса в основния и заключителния етапи на изследването. Изследователските резултати са представени достатъчно подробно и нагледно в табличен, графичен вид, посочени са статистически данни, но може да се желае по-обстоятелствен анализ. Предвид неспазените изисквания при формиране на групите в експеримента, резултатите и изводите не могат да се приемат за обективни.

Формулирани са изводи и заключение въз основа на дисертационното изследване, които са доста претенциозни (предвид критичните бележки) и са построени върху шаблона на вече посочената дисертационна разработка (*Славка Николаева Томова*).

Докторантът проектира и насоки за бъдещи научни изследвания в сферата на чуждоезиковото обучение.

4. Научни и практико-приложни приноси на дисертационния труд

Приноси на теоретично равнище:

Докторантът е формулирал три приноса на теоретично ниво, два от които категорично не мога да приема, тъй като съответните раздели (частиците и литературна дидактика) представляват или сбор от цитати, или заемки от други автори без наличие на анализ и собствена позиция.

Мога да приема приноса относно английските заемки в немския език.

Приноси на практико-приложно равнище:

Формулирани са пет практико-приложно приноса, които мога да приема само частично предвид направените критични бележки по тях към втора и трета глава (непълното представяне, груби грешки при провеждане на педагогическия експеримент).

5. Публикации по дисертацията

Представените 5 публикации, свързани с темата на дисертационния труд,

осигуряват достъп до резултатите от научните търсения на докторанта чрез участия в Международни научни конференции на Съюза на учените гр. Ст. Загора, Национална научнопрактическа конференция *Детето и детския свят* на ПФ на СУ „Св. Кл. Охридски“, *Студентски алманах* на ПФ и сп. *Образователни хоризонти* на ДИПКУ към Тракийски университет Стара Загора.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът (40 стр.) съответства на изискванията и отразява съдържанието на дисертационния труд. В него са представени синтезирано: актуалността и мотивите за избор на изследователския проблем; структурата на дисертационния труд, обхващаща три глави, посветени на теоретичните постановки на проблема, дизайн на изследването и анализ на резултатите; заключение и изводи; приноси на дисертационното изследване; публикации по темата; библиография и резюме на английски език.

7. Препоръки

Част от основните препоръки към докторанта са представени в т. 3. на рецензията. Към тях може да се добави следното:

– дисертационният труд не отговаря на претенциозно формулираната тема – Педагогически модели на обучение при изучаване на първи и втори чужд език в системата на средното образование. Разработените модели са насочени към обучението по втори чужд език (10-ти клас);

– има какво да се желае относно културата на структуриране и изложение – пълнота, прецизност и задълбоченост на научния анализ, логичност и обосноваване;

– недостатъчна прецизност при описание на източниците при позоваване и цитиране. Наличие на некоректно заимстване от чужди публикации;

– уеднаквяване на формата на описание при цитиране (в текста или под черта);

– при техническото оформление на текста се срещат (макар и малко) технически, правописни, терминологични грешки и др.

– натрапващо е използването на първо лице множествено число в изложението.

Препоръчвам на докторанта Пл. Бъндев да работи за повишаване на своята научноизследователска компетентност.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният дисертационния труд е актуална проблематика, но съответства в много ниска степен на изискванията на националната законова уредба и на ПРАС на ТрУ – Стара Загора за докторска дисертация. Той не демонстрира необходимата научна компетентност на автора и способност за самостоятелни научни изследвания. Въз основа на това **не мога да предложа** на научното жури да гласува положително за присъждане на **Пламен Петров Бъндев** на образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика“, област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика.

15.12.2025.
гр. Ст. Загора

Изготвил рецензията: .....
/проф. д-р Ив. Шивачева/

OPINION

by Prof. Ivanka Nikolaeva Shivacheva-Pineda, PhD
Thrakia University – Stara Zagora

Regarding: a dissertation for the awarding of the educational and scientific degree "**Doctor**" in the field of higher education 1. "Pedagogical Sciences", professional field 1.2. "Pedagogy" in the doctoral program "Theory of Education and Didactics"

Grounds for submitting the review: participation in the scientific jury for the defense of the dissertation according to Order 3514/19.09.2025 of the Rector of the Trakia University

Author of the dissertation: **Plamen Petrov Bandev**

Topic of the dissertation: **Pedagogical models of teaching in the study of the first and second foreign language in the secondary education system**

Scientific supervisor: Assoc. Prof. Dr. Zlatka Dimitrova Zhelyazkova

Form of education: full-time

The submitted documents and materials meet the requirements of the Regulations for the Development of Academic Staff at Trakia University – Stara Zagora.

1. Data about the doctoral student

The documentation of the procedure establishes that the doctoral student Plamen Petrov Bandev was born on 16.08.1966. He has an extremely serious philological qualification (Bulgarian, English, German), obtained at University of Plovdiv "Paisiy Hilendarski":

- 1994 – Bulgarian Philology, Master's degree;
- 2001 – English Philology, Bachelor's degree;
- 2003 – English Philology, Master's degree;
- 2017 – Bulgarian and German language, Bachelor's degree;
- 2019 – Semester-long graduate of the master's program *Theory and Practice of Foreign Language Teaching – German language*.

In 2022 he received the professional qualification of History Teacher.

Since 1994 Plamen Bandev has been working as a teacher of Bulgarian language and literature, German language and English language in various schools in the city of Plovdiv and in the city of Sofia. He is a lecturer in English language at University of Plovdiv "Paisiy Hilendarski".

2. Data about the doctoral work

Since 2022, Pl. Bandev has been a full-time doctoral student at Trakia University, the Faculty of Education, enrolled in the Department of Pedagogical and Social Sciences with Order No. 752/23.02.2022 of the Rector of Trakia University – St. Zagora. With Order No. 1701/29.04.2025 he was dismissed with the right to defend his thesis. The dissertation was discussed in the Department of Pedagogical and Social Sciences of the Faculty of Education at Trakia University and was directed for defense at a meeting of the department council held on 10.09.2025 (minutes No. 10). My conclusion is that the requirements of the Law on the

State Educational Service of the Republic of Bulgaria and the Regulations for its implementation have been met.

3. Characteristics of the dissertation

General characteristics of the dissertation

The proposed dissertation has a total **volume of 155 pages, of which 11 pages are appendices**. 116 sources used are indicated, of which 49 (including 7 regulatory documents) in Cyrillic, 49 in Latin (including 1 regulatory document) and 18 internet resources.

The structure of the dissertation work meets the requirements of Art. 45 (2) of the Regulations for the Development of the Academic Staff at Trakia University – Stara Zagora. It includes an introduction, three chapters, findings and a conclusion, contributions, publications on the topic, sources used and 5 appendices.

Relevance of the problem developed in the dissertation work in scientific and scientific-applied terms

The dissertation responds to the current needs of our society and education. It is motivated by the characteristics of modernity – globalization, informatization, people's mobility and the requirements of the labor market. An intersection point of these parameters of the 21st century is sought in the proposed work. Based on the fact that today the fluency in foreign languages is a wealth and at the same time vitally necessary for the quality of life and professional realization and development, the doctoral student has sought and developed models of teaching a second foreign (German) language after the first one (English) in the secondary education system to ensure the relevant key competence. The topic is original, ambitious and sets expectations for valuable theoretical and practical-applied contributions.

The introduction (3 pages) justifies the relevance of foreign language teaching, the educational realities in this area and the role of the Common European Framework of Reference for Languages, the need for new effective didactic models and the possibilities of the competency-based and activity-based approach (activating learning) to achieve these goals. Motives for choosing the dissertation topic are formulated. *The development of a competency-based didactic model (CBDM) for communicatively oriented learning in the context of the activity-based approach* is stated.

Degree of knowledge of the state of the problem and creative interpretation of the scientific literature

The content of Chapter One (63 pages) is diverse. This chapter is structured in 9 sections. The first section provides a brief *historical overview of foreign language teaching*, including periodization and a synthesized presentation of basic methods. The second section on *aspects of foreign language teaching in our country* can be considered as a starting platform for the dissertation research. The first emphasis in it is on *early foreign language teaching*, presented through normative documents and positions of a number of authors on trends, goals, the role of children's literature and modern technologies. Attention is also paid to *the choice of German as the first foreign language*. A discrepancy between content and title is noted – the references and quotations concern the *choice of German as a foreign language, and not the choice of German as the **first** foreign language*. The second emphasis in the section is *foreign language teaching in the primary and secondary educational levels*,

presented through elements of the curriculum. It can be summarized that in this section there are significant deviations from the dissertation topic (first subsection and the part on foreign language teaching in the basic educational level from the second subsection). The third section, *the role of the first foreign language (English) in the teaching of a second foreign language (German)*, is key to the dissertation topic. The concepts of second and foreign language are explained through references and citations. The scope of this section includes *advantages, disadvantages, specifics, the role of grammar, transfer and interference*, and a more in-depth and broad presentation may be desired. The issue of *loanwords* is analyzed more comprehensively (supported by innovative ideas for application in foreign language teaching). For the following fourth section (*the particles in Bulgarian and German and their role in German language teaching* are commented on too extensively) and fifth section (*literary didactics in foreign language teaching*, which is discussed very generally and fragmentarily), the logic and motivation for their inclusion and their correlation with the subject of the dissertation research are unclear, which is why they can be considered deviations. The sixth section is dedicated to communicative competence in foreign language teaching, outlining a smooth logical transition to the next seventh section – strategies in foreign language teaching. However, the strategies are commented on fragmentarily and unsystematically. The eighth section examines *pedagogical models* for the design of textbooks in foreign language teaching. The ninth section is devoted to an analysis of normative documents regarding foreign language teaching. The *normative documents* abroad include the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR), standards in Germany for learning a first foreign language in secondary education (a deviation from the topic). For education in Bulgaria, the Preschool and School Education Act and by-laws have been analyzed.

The author has made considerable effort to become thoroughly familiar with the scientific works of a number of leading authors, as well as with non-scientific works and regulatory documents, on the basis of which he constructed the content of Chapter One. The study of scientific works and publications within the scope of the topic presented in the dissertation demonstrates knowledge of the issues. However, serious shortcomings stand out:

- the presence of incompleteness in the structure, as well as deviations from the topic;
- the logical connection of the sections in the first chapter is insufficient, as well as the justification for the inclusion of most of them;
  - a logical connection is often missing or difficult to find in the structuring of the individual paragraphs in the text, there is a certain chaos in the presentation (inserted paragraphs, inconsistency, etc.);
  - the text can hardly be defined as a scientific analysis – insufficient completeness and depth of the analysis of the various aspects of the dissertation topic;
  - the presentation of different points of view, interpretations, comparisons, generalization of author's formulations, expression of the doctoral student's own position, etc. is unsatisfactory;
  - the representation of the author's text in the first chapter is minimal. Most of the content is a series of quotes (often very long), which lack in-depth analysis. In some of the sections (e.g. 5, 6, etc.), the doctoral student's own text is not found, but is assembled from quotes and borrowings;
  - borrowed expressions from other authors without indicating a reference or citation (according to data from the anti-plagiarism software licensed by the Ministry of Education). Texts are also borrowed from non-scientific sources (diploma theses, master's theses, etc.).

Such a fact is incompatible with a dissertation, especially for a highly qualified philologist. This is also one of the recommendations of the examination in the primary unit, which was only partially removed.

Correspondence of the dissertation research design with the achieved results

The design of the dissertation research is described in Chapter Two. The introduction begins with a presentation of the elements of the concept. The goal, tasks, working hypothesis, criteria and indicators of the research are well formulated. The object and subject of the research need some refinement. The main research methods are indicated – theoretical analysis, pedagogical modeling, pedagogical experiment, didactic testing, survey, mathematical and statistical methods. A toolkit corresponding to the planned methods has been developed. The research contingent is structured into 4 groups, respectively at the four stages – preparatory, preliminary, main and final. It is distributed in 6 schools – in Sofia (2), Plovdiv (2), Asenovgrad (1) and Sopot (1). The structuring of the experimental and control groups is not equal – both groups must include classes from similar settlements – the capital, a large city, a smaller town. The description of the classes involved is insufficient – intensity of language learning, school characteristics, etc., which are also factors in student success and predetermine research results. Despite the extensive presentation of the stages of the study, important questions remain unclear: why is the experiment conducted in the 10th grade, since the study of a second foreign language in secondary education begins in the 9th grade; how does the control group work; who conducts the training within the framework of the experiment? The decision of the doctoral student to terminate the participation in the control group experiment after the preliminary stage raises confusion. *The formulation of the elements of the concept is largely borrowed (with reformulation only at the end of the expressions according to the specific subject of the study) from the Abstract and Dissertation of Slavka Nikolaeva Tomova at the P. Hilendarski University, Faculty of Biology, Department of Botany and Biological Education, 2024* (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://procedures.uni-plovdiv.bg/docs/procedure/2999/2058749386489884107.pdf)

The deficiencies outlined in the first chapter are partly compensated for by, in order to justify and construct the conceptual framework, the starting positions of the doctoral thesis comment on the activity-oriented and constructivist approaches through quotes; the learning model based on Kolb's cycle. In the presented *Competency-oriented didactic model for teaching German as a second foreign language (CODM)*, the specifics of learning German as a second foreign language after English are not visible (they are included only as one of 10-12 tasks in the exemplary methodological developments of experimental topics/lessons). The model does not emphasize innovative elements, and it basically corresponds to modern didactic standards. Interesting elements are found in the tasks from the exemplary methodological developments of experimental topics (one for each of the three educational complexes *Schritte international, Magnet smart and Menschen*). The topic of the dissertation research suggests a more complete development of the CODM, with specific didactic materials prepared for each topic (vocabulary and grammar) regarding the influence of English in learning German as a second foreign language (only one worksheet is presented for the three methodological developments).

The third chapter of the dissertation presents the data from the empirical study. The first section includes the results in the preparatory and preliminary stages of the experiment

regarding the results of the training in the control and experimental groups. The second and third sections present the results of the training in the experimental group in the three training complexes in the main and final stages of the study. The research results are presented in sufficient detail and clearly in tabular and graphical form, statistical data are indicated, but a more thorough analysis may be desired. Given the non-compliance with the requirements when forming the groups in the experiment, the results and conclusions cannot be considered objective.

Findings and a conclusion have been formulated based on the dissertation research, which are quite pretentious (given the critical remarks) and are built on the template of the already mentioned dissertation work (*Slavka Nikolaeva Tomova*).

The doctoral student also designs guidelines for future scientific research in the field of foreign language teaching.

4. Scientific and practical contributions of the dissertation work

Contributions at the theoretical level:

The doctoral student has formulated three contributions at a theoretical level, two of which I cannot accept categorically, since the relevant sections (particles and literary didactics) represent either a collection of quotations or borrowings from other authors without any analysis or the author's own position.

I can accept the contribution regarding English loanwords in the German language.

Contributions at a practical level:

Five practical contributions have been formulated, which I can only partially accept given the critical remarks made on them in the second and third chapters (incomplete presentation, gross errors in conducting the pedagogical experiment).

5. Publications related to the dissertation

The presented 5 publications related to the topic of the dissertation work provide access to the results of the doctoral student's scientific research through participation in International Scientific Conferences of the Union of Scientists of the city of Stara Zagora, the National Scientific and Practical Conference *The Child and the Children's World* of the Faculty of Education of Sofia University "St. Kl. Ohridski", the *Student Almanac* of the Faculty of Education and the journal *Educational Horizons* of the The Department of Information and Teacher Training of Trakia University of Stara Zagora.

6. Assessment of the dissertation abstract

The abstract (40 pages) complies with the requirements and reflects the content of the dissertation. It presents in a synthesized form: the relevance and motivations for choosing the research problem; the structure of the dissertation, comprising three chapters dedicated to the theoretical statements of the problem, research design and analysis of the results; conclusion and inferences; contributions of the dissertation research; publications on the topic; bibliography and summary in English.

7. Recommendations

Part of the main recommendations to the doctoral student are presented in item 3. of the review. The following can be added to them:

- the dissertation does not correspond to the pretentiously formulated topic – Pedagogical models of teaching in the study of the first and second foreign language in the secondary education system. The developed models are aimed at teaching a second foreign language (10th grade);
  - there is much to be desired regarding the way of structuring and presentation – completeness, precision and depth of scientific analysis, logic and justification;
  - insufficient precision in describing sources when referring and quoting. Presence of incorrect borrowing from foreign publications;
  - unification of the form of description when citing (in the text or under a line);
  - in the technical layout of the text there are (albeit few) technical, spelling, terminological errors, etc.
  - the use of the first person plural in the presentation is intrusive.
- I recommend to the doctoral student Pl. Bandev to work to enhance his research competence.

CONCLUSION

The presented dissertation covers a current issue, but it corresponds in a very low degree to the requirements of the national legislation and the Regulations for the Development of the Academic Staff at Trakia University – Stara Zagora for a doctoral dissertation. It does not demonstrate the necessary scientific competence of the author and the ability to conduct independent scientific research. Based on this, **I cannot propose** to the scientific jury to vote positively for awarding **Plamen Petrov Bandev** the educational and scientific degree "Doctor" in the scientific specialty "Theory of Education and Didactics", field of higher education 1. Pedagogical Sciences, professional field 1.2. Pedagogy.

15.12.2025.
Stara Zagora

Author of the review: .....
/ Prof. Iv. Shivacheva, PhD /